

Rik de Vos

100 misunderstandings about a dollar

Collage op doek, 124 x 55 cm,
1965,
Museum voor Schone Kunsten, Gent

Rik de Vos werd geboren te Aalst in 1936, en volgde tekenen en schilderen aan de Academie te Gent. Hij had bijzondere interesse voor surrealisme en politiek. Speelde intussen muziek en speelt nu nog muziek, maar schildert niet meer. Werkt sinds acht jaar in 'Vrij en vrolijk'.

Litteratuur

René Turky, in: *De Periscoop*, 1964,
Het Volk, 1964;
Jo Verbruggen, in: *Het Laatste Nieuws*,
1966;
F. de Vogelaere, in: *Vooruit*, 1966.

'100 misverstanden over een dollar'. Misverstand betekent: dwaalbegrip (vals begrip; verkeerd inzicht), vergissing.

Je blik wordt gevangen door een dollar. Dit collage-schilderij is evenwichtig gestructureerd in een verhouding 2-3-4. Bovenaan ruimtewandelaars in het heelal langs de glooiing van de blauwe aarde. Onderaan verscheidene taferelen in bruinen, groenen, grijsen; alle mensen zijn kleurlingen, Armoede, Honger, Ellende, middenin een hond, met op de voorgrond drie figuren die in het oog springen (wit-rood-blauw): een man met een kommetje rijst, een kind, een sinterklaas of een kerstman. Je kan het gevoel krijgen dat de man met de rijst angstig en argwanend kijkt, de sinterklaas met bloeddoorlopen ogen vals en gluiperig, en daarnaast een lachend kind, dat misschien nog in een kerstman gelooft. De dollar staat centraal, de dollar is het scharnier van dit werk. Daarrond draaien de ruimtevaart in de lucht en de armoede op de grond. De dollar regeert de technologie, de overvloed, het militarisme, de dollar veroorzaakt de economische en de sociale verdrukking. De kunstenaar

beeldt hier op een bijna volkomen realistische wijze een dollar af. De afmetingen stemmen naar verhouding precies overeen met deze van een werkelijke dollar. Alleen het motief middenin verschilt: in plaats van George Washington, de eerste president van de Verenigde Staten, wordt het motief afgebeeld van een paddestoel-atoombom, een zwam, met daaronder de lijfspreuk 'in God we trust' - wij vertrouwen op God. Rik de Vos heeft doelbewust een dollar als bankbiljet gekozen, om kritiek te leveren op de laatkapitalistische politiek van de Verenigde Staten. Een politiek van militarisme en agressie, die bijvoorbeeld gedurende de jongste honderd jaar 52 militaire expedities, interventies en oorlogen over de wereld heeft georganiseerd. Een politiek van rassensdiscriminatie en uitbuiting van bijvoorbeeld Latijns-Amerika, waarin miljarden dollars worden geïnvesteerd, vanwege de goedkope grondstoffen en arbeidskrachten. Zo worden de rijke landen werkelijk rijker en de arme landen werkelijk armer. Een politiek van leugens en volkerenmoord, zoals het jongste decennium ten overvloede is gebleken uit de oorlogen in Laos, Cambodja en Vietnam, waar dijken, scholen, ziekenhuizen en kerken systematisch en met opzet worden gebombardeerd. Rik de Vos heeft snippers papier bij elkaar gekleefd, geschilderd of met verf bespoten: een grijze werkelijkheid, troosteloos en hopeloos, egaal en vaal als de kleur van een dollar - de dollar daalt.

Jan Emiel Daele
Kunsthistoricus

Pagina 77:
Illustratie van Ralph Steadman uit:
Rolling Stone, september, 1972.

